

Parochie 1
 In de pen 6
 Samenleving 8
 Klapstoel 9
 Kerk 10
 Buitenland 11
 Dossier 12
 Varia 14
 Op·tocht 16
 Mensen 17
 Bisdom 18
 Podium 20

Colofon

KERK & leven
 Halewijnlaan 92
 2050 Antwerpen
 www.kerkenleven.be
KERK & leven is een uitgave van
 Studiecentrum Kerk en Media vzw

**VERANTWOORDELIJKE
 UITGEVER**

Filip Debruyne
 De parochie is verantwoordelijk
 voor de eigen teksten

REDACTIE

Algemene redactie
 tel. 03 210 08 40
 fax 03 210 08 49
 redactie.kerkenleven@kerknet.be
Hoofdredeur
 Bert Claerhout
Eindredacteur
 Peter Gordts
Redacteurs
 Erik De Smet, Nicole Lehoucq,
 Ilse Van Halst, Jozefien Van Huffel
 Lieve Wouters
Redactiesecretariaat & Optocht
 Martine Croonen
 secretariaat.kl@kerknet.be
Diocesane redactie Antwerpen
 Persdienst Bisdom Antwerpen
 Schoenmarkt 2
 2000 Antwerpen
 tel. 03 202 84 30
 fax 03 202 84 31
 redactie.bisdom.antwerpen@kerknet.be
Diocesane redactie Brugge
 Persdienst Bisdom Brugge
 Heilige Geeststraat 4
 8000 Brugge
 tel. 050 33 59 05
 fax 050 34 14 32
 persdienst.bisdom.brugge@kerknet.be
Diocesane redactie Gent
 Eveline Coppin
 Bisdomplein 1
 9000 Gent
 tel. 09 225 16 26
 fax 09 223 39 59
 eveline.coppin@kerknet.be
Diocesane redactie Hasselt
 Jan Colla
 Vrijwilligersplein 14
 3500 Hasselt
 tel. 011 28 84 40
 jan.colla@kerknet.be
Diocesane redactie Mechelen-Brussel
 Hans Medart
 Varkensstraat 6
 2800 Mechelen
 tel. 015 29 84 17
 hans.medart@kerknet.be

VORMGEVING

Grafisch ontwerp
 Catapult, Antwerpen
Lay-out & Zetwerk
 Patrick Claessens

PUBLICITEIT

Trevi Plus
 Leopold II laan 53
 1080 Brussel
 tel. 02 428 21 03
 fax 02 428 37 55
 katrien.lannoo@treviplus.be
 www.treviplus.be

DIENST PAROCHEBLADEN

tel. 03 210 08 30 - fax 03 210 08 36

ABONNEMENTEN

Abonnementen en adreswijzigingen uitsluitend via de parochie

DRUKKERIJ

NV Halewijn

© copyright

Alle teksten, foto's en beeldmateriaal uit **KERK & leven** zijn auteursrechtelijk beschermd. Zonder toestemming van de uitgever mogen ze op geen enkele wijze worden verspreid. De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Lezersbrieven moeten naam en adres vermelden. De redactie behoudt zich het recht teksten in te korten of te weigeren.

COLUMN

Bert CLAERHOUT

Woont God in onze hersenen?

„Geloof zonder rede is fictie. Elke gerespecteerde kerkleider of theoloog bevestigt dat. Gelovigen ontkomen er dan ook niet aan hun geloof redelijk te verantwoorden. Vanuit die optiek is er geen tegenstelling tussen geloof enerzijds en rede en wetenschap anderzijds. Het zijn twee totaal andere, maar complementaire benaderingen van de werkelijkheid. In tegenstelling tot het geloof is het wetenschappelijke weten empirisch gefundeerd. De aldus verworven kennis biedt inzicht in de oorzakelijke samenhangen binnen het door de wetenschap bestudeerde deel van de werkelijkheid. Hoe verrijkend die kennis ook is, ze bestrijkt nooit de hele realiteit. Er is immers altijd een andere kijk op de werkelijkheid mogelijk.

Desalniettemin beroert de discussie over geloof en wetenschap generatie na generatie, ook al verschilt de invalshoek vaak. Doorgaans plaatsen nieuwe wetenschappelijke inzichten het spanningsveld tussen geloof en wetenschap op de voorgrond. In deze tijd zijn dat de ontwikkelingen in de neurowetenschappen. Allerlei nieuwe technieken en hypermoderne apparatuur maakten het de afgelopen decennia immers mogelijk beter na te gaan welke activiteiten zich in onze hersenen afspelen en hoe die ons gedrag bepalen. Daarbij rijzen allerlei vragen. Wie of wat stuurt ons brein? En bestaat er wel zoiets als 'vrije wil'?

Mede door de publicatie in 2010 van twee ophefmakende boeken van Nederlandse wetenschappers – *De vrije wil bestaat niet* van Victor Lamme en *Wij zijn ons brein* van Dick Swaab – is de belangstelling voor dat thema ook in ons taalgebied enorm gegroeid. Dat bleek onlangs nog op de studiedag *Geloof en hersenen. Neurowetenschappen en theologie* aan de Universiteit van Tilburg. Die toenemende interesse wordt sterk in de hand gewerkt door deterministische uitspraken van sommige wetenschappers die stellen dat natuurkundige en biochemische processen in het brein ons gedrag zodanig bepalen dat we niet meer van een vrije wil en/of van zelfbepaling kunnen spreken.

Of, zoals Swaab argumenteert: we 'hebben' geen hersenen, maar we 'zijn' onze hersenen.

Puberteit, seksualiteit, psychische problemen, alzheimer, enzovoorts – Swaab reduceert ons levensverhaal tot het verhaal van ons brein. Religie en religieuze ervaringen zijn daarbij geen uitzondering. Paulus, Mohammed, Jeanne d'Arc en Dostojevski bestempelt hij als patiënten met 'temporaalkwabepilepsie'. Daarmee schaarft hij zich ondubbelzinnig achter het gedachtegoed van Andrew Newberg en Eugene d'Aquili, die ruim tien jaar geleden al stelden dat God in onze hersenen is verankerd. Religieuze gevoelens en ervaring, schreven ze in *Waarom God niet verdwijnt*, zijn louter het resultaat van een keten van gebeurtenissen die in de hersenen objectief kunnen worden waargenomen en gemeten.

Het probleem in de verhouding tussen geloof en wetenschap begint altijd ofwel waar de Kerk zich de zekerheidspretentie van de wetenschap aanmeet, ofwel waar de wetenschap haar grenzen overschrijdt. Dat bij religieuze ervaringen bepaalde hersenactiviteiten worden waargenomen – zoals dat ook het geval is bij het beluisteren van geliefkoosde muziek – klinkt best geloofwaardig. Maar net zomin als dat ons iets leert over de kwaliteit van de beluisterde muziek, leren die hersenkronkels ons iets over het object van die religieuze ervaringen, laat staan over religieuze ervaringen in de verschillende religies of over de verschillen tussen de religies. De poging om religie louter tot een hersenactiviteit te reduceren of te verklaren vanuit een of andere psychiatrische aandoening, overtuigt dan ook allesbehalve.

Dat betekent niet dat de neurowetenschappen geen belangrijke bijdrage tot de studie van religieuze ervaringen kunnen leveren. Die inzichten zullen echter nooit meer dan een soort 'uitgeklede deelwerkelijkheid' zijn. Immers, het denken dat zich tot het louter wetenschappelijke verklaren beperkt, is niet alleen ontoereikend om over God te denken, maar ook over alles wat ons hart raakt.„

LEZERSBRIEVEN

Reageren op artikelen in deze krant? U kan schrijven of mailen (met vermelding van uw naam en adres) naar: **KERK & leven**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen of lezersbrieven@kerknet.be.

Mormonen

KERK & leven, 9 MEI 2012

Ik las met interesse uw artikel *Mormonen geen echte christenen*. Ik ben het volmondig eens met Erik De Smet dat het geloof van Mitt Romney een handicap kan zijn in de race naar het Witte Huis. Maar dat zal dan niet te wijten zijn aan het feit dat Mitt Romney geen echte christen is, maar aan het feit dat de modale Amerikaan geen correct begrip heeft van wat het mormonisme echt inhoudt en aan het feit dat Romney's verkiezingsprogramma niet strookt met waar de meerderheid van de Amerikanen wil voor gaan.

Als lid van de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen blijft het me verbazen dat velen ons niet aanzien als christenen, hoewel onze Kerk een van de weinige christelijke Kerken is die naar de naam van Jezus Christus wordt genoemd. Mormonen beschouwen de Bijbel als het woord van God. Daarnaast hebben wij Het Boek van

Mormon als standaardwerk. In het voorwoord daarvan staat dat het is geschreven „ter overtuiging van de joden en de andere volken dat Jezus de Christus is, de Eeuwige God, die Zich aan alle naties openbaart“. Leden van de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen getuigen dat Jezus Christus geleden heeft voor ieders zonden, aan het kruis is gestorven en letterlijk uit de dood is opgestaan. Ze verdiepen zich in Jezus' leven en streven ernaar om zijn voorbeeld van liefde voor God en om zijn barmhartigheid, vergevengedzindheid en dankbaarheid na te volgen.

U schrijft verkeerdelijk dat mormonen geloven dat de apostelen de boodschap van Christus vertekend en verraden hebben. De twaalf hebben het evangelie met enthousiasme en toewijding uitgedragen en de meesten van hen hebben hun leven opgeofferd voor Christus. Maar na de dood van de apostelen is de Kerk in verval geraakt en werden leerstellingen aangepast aan eigen inzichten. De verdeeldheid die daaruit voortvloeide, zette Joseph Smith in 1823 aan om wijsheid te zoeken in de Bijbel. Daarin las hij dat, als het iemand aan wijsheid ontbreekt, hij raad bij de Heer moet zoeken. Joseph Smith deed dat en vroeg Hem bij welke christelijke Kerk hij zich moest aansluiten. Tot zijn verbazing werd hem gezegd dat hij zich bij geen van de Kerken moest aansluiten, maar

dat hij stapsgewijs zou worden geïnstrueerd om de Kerk van Jezus Christus in zijn zuiverheid te herstellen. In 1830 werd de Kerk van Jezus Christus van

de Heiligen der Laatste Dagen officieel gesticht met als centrale doel de mens nader tot Christus te brengen.

Jean HUYSMANS, Merksem

NV Halewijn (Antwerpen) is reeds decennialang een begrip in de katholieke gemeenschap in Vlaanderen. Halewijn is de uitgever en drukker van o.a. het weekblad **KERK & leven**. In de veranderende samenleving evolueert Halewijn steeds meer naar een breder katholiek mediahuis, met als doel de communicatie te harmoniseren, te professionaliseren en deze digitaal te intensifiëren. Men verruimt hierbij de scope naar de bredere geloofsgemeenschap. Halewijn stelt een 80-tal medewerkers tewerk. In het kader van een vernieuwingsoperatie binnen Halewijn enerzijds en de opzet van Halewijn als katholiek mediahuis anderzijds, zijn wij voor een nieuwe functie op zoek naar een (m/v)

Marketing professional

Opzetten en uitvoeren strategische marketing

Marketing in een wereld vol mogelijkheden waar u echt kunt pionieren
 Uw doelstelling: Halewijn als katholiek mediahuis in de 'markt' zetten. Niet alleen een visie mee ontwikkelen en omzetten in een marketing actieplan, ook operationeel vertalen en uitvoeren.

- Enkele van uw verantwoordelijkheden**
- ▶ Uitwerken van structurele partnerships met het katholieke middenveld.
  - ▶ Integreeren van sociale media in de werking van Halewijn en dit doen leven bij de collega's.
  - ▶ Uitwerken van een digitale strategie.
  - ▶ Professionaliseren van direct marketing. (onder andere in functie van nieuwe abonnees **KERK & leven**).
  - ▶ Opzetten van een CRM strategie.
  - ▶ Uitwerken van advertentie- en direct marketing campagnes.
  - ▶ Vernieuwen van abonneeformules.
  - ▶ Ondersteunen van de lokale medewerkers van **KERK & leven** door het aanreiken van tools.
  - ▶ Organiseren van events.

Brede marketingspecialist, change agent en zelf doen

U bent vertrouwd of heeft voeling met het katholieke middenveld. U heeft een vlotte pen en beschikt over ervaring met of in een direct marketing omgeving. Het gebeuren (social media, internet, online communicatie) kent voor u weinig geheimen. U weet anderen te motiveren en te enthousiasmeren voor het belang van marketing, sociale media en communicatie met uw doelpubliek. U kijkt ernaar uit om het marketingbewustzijn in een organisatie te vergroten. U heeft een persoonlijkheid om vanuit de missie en visie van Halewijn met een 'zakelijke', ondernemende gedrevenheid zaken in beweging te zetten.

Een inspirerende uitdaging met zeer veel autonomie en inhoudelijke mogelijkheden
 U komt terecht in een dynamische omgeving met een grote wil naar vernieuwing. U krijgt de mogelijkheid om een nieuwe functie uit te bouwen en uzelf onmisbaar te maken. Naast inhoudelijke en organisatorische uitdagingen, komt u bovendien terecht in een omgeving waar u als individu zeer snel een stempel kunt op drukken. Een marktconform salarispakket is voorzien.

U rapporteert aan de algemeen directeur en werkt nauw samen met het diensthoofd parochies en de hoofdredacteur van **KERK & leven**.

Contactgegevens: Mercuri Urval: ref. 34.9810
 muh.be@mercuriurval.com - tel. +32 (0)11 28 78 28 - www.mercuriurval.be

Wij drukken
 meer dan **KERK & leven**

Kwaliteit is meer dan de scherpste prijs

Vraag vrijblijvend een prijsofferte voor al uw drukwerk:
 03 210 08 11 • halcom@hallex.be